Dosarul: nr. 2a-2472/24 Judecător: Iraida Secrieru-Coșleț
2-24039985-02-2a-20062024

D E CI Z I E

31 octombrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru și Natalia Mămăligă

Grefier Irina Pîntea

examinând în ședință publică apelul declarat de ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 mai 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Avxentieva Elena împotriva ***** privind anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului restant, compensarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

La data de 09.04.2024 reclamanta Avxentieva Elena s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva IP ,,Palatul Republicii" privind anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului restant, compensarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat reclamanta că, la 11 octombrie 2021 a fost concediată, în legătură cu reducerea statelor de personal, din funcția de economist a I.P ,,Palatul Republicii" pe care a exercitat-o timp de 20 de ani. Ilegalitatea acestei concedieri menționează reclamanta că, a fost demonstrată prin hotărârea din data de 04.10.2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a anulat ordinul de concediere, s-a dispus restabilirea imediată în funcție și încasarea de la IP ,,Palatul Republicii" a salariului pentru absența forțată de la muncă, și, cheltuielilor de asistență juridică.

În continuare a reiterat reclamanta că, s-a prezentat la IP "Palatul Republicii" la data de 05.10.2022. Directorul instituției i-a comunicat că, va fi restabilită în funcția de economist, doar că așa funcție în state nu există și că, nu îi poate da careva sarcini.

Indică reclamanta că, a prezentat certificatul de finisare a studiilor în contabilitate,

pe care le-a făcut în timpul absenței forțate de la locul de muncă, în speranța de a ocupa funcția de contabil, liberă la acel moment, dar care nu i-a fost oferită.

În continuare a relatat reclamanta că, la 06.10.2022 i s-a oferit drept loc de muncă, pentru două zile, o cameră pe holul instituției, în care, îngrijitoarele de încăperi păstrau teurile și măturile, apoi au lipsit-o și de acest spațiu. Tot la data de 06.10.2022, ora 16.40, prin ordin nr. 25-C, care este datat cu 05.10.2022, i s-a propus funcții necalificate vacante disponibile la moment, printre care nu se mai regăsea funcția de contabil, și, i s-a comunicat că, această funcție a fost ocupată, la data de 03.10.2022, adică cu o zi înaintea deciziei instanței de judecată. Printre funcțiile vacante oferite indică reclamanta că, se regăsea cea de jurist, pentru care, nu avea studiile necesare. Aceasta, deși, anterior la deținerea funcției din care a fost eliberată i se reproșa că, nu are studii în marketing când a cerut funcția respectivă. În aceeași zi, susține reclamanta că, directorul instituției pârâte a depus cerere de explicare a hotărârii, respinsă de instanță ca neîntemeiată la data de 20.10.2022.

În perioada 05.10.2022 - 06.10.2022, indică reclamanta că, se insista în repetate rânduri, să nu se prezinte la serviciu, în acest timp a fost amenajat biroul noului contabil.

La 05.10.2022, când s-a prezentat la IP „Palatul Republicii", biroul era liber, iar la 06.10.2022 - deja amenajat. Atenționează că, conform actelor contabilul a fost angajată cu data de 03.10.2022, dar "de facto" contabilul a apărut la instituție pe data de 06.10.2022, fiind fără stagiu de muncă în instituție, deși, consideră că, avea prioritate având 20 de ani de activitate.

În continuarea cererii depuse menționează reclamanta că, la 07.10.2022 și 10.10.2022 a solicitat, prin cereri, respectarea hotărârii instanței, oferirea unui loc de muncă, dar, și, confirmarea în formă scrisă a indicațiilor de a nu se prezenta la serviciu. Tot în această perioadă a depus plângeri la Inspectoratul de poliție Buiucani și la Centrul Național Anticorupție.

La 21.10.2022 a depus în cancelaria instituției o cerere să i se ofere funcția de contabil, conform studiilor, funcție vacantă la data emiterii hotărârii de restabilire a instanței de judecată, la care, nu a primit răspuns, dar a fost angajată o altă persoană.

La data de 02.11.2022, susține reclamanta că, a fost chemată la serviciu pentru a i se prezenta ordinul de restabilire în funcție nr.32-C, fiind restabilită pe data de 02.11.2022, cu data de 05.10.2022. Restabilirea a fost tergiversată timp de o lună sub pretextul că, așa unitate nu era în statele IP" Palatului Republicii" și se aștepta decizia Cancelariei de Stat. La solicitarea sa de a i se prezenta obligațiile de funcție și locul de muncă i s-a comunicat că, pentru ea obligații de funcție nu sunt, acestea au fost repartizate altor persoane și că, poate să nu se prezinte la serviciu. La cererea de a i se indica în scris să nu se prezinte la serviciu, i s-a refuzat.

La 03.11.2022, a doua zi după restabilirea formală, a fost chemată pentru a i se prezenta ordinul de informare nr.33-C în legătură cu reducerea repetată a funcției de economist.

La 04.11.2022 a fost chemată din nou, pentru a i se confirma, în prezența directorului, vice-directorului, contabilului-șef și a secției cadre că, pentru ea sarcini nu sunt și nu are nici un rost să se prezinte la IP „Palatul Republicii".

La 09.12.2022 a fost dat citirii ordinul 36-C din 07.12.2022 de preavizare în legătură cu reducerea funcției de economist, dar ca și în cadrul primei reduceri, nu a fost emisă o argumentare juridică sau economică a reducerii (art. 88, alin.1 lit.a Codul muncii).

La 04.01.2023 a înaintat o plângere pe numele secretarului general al Cancelariei de Stat în care a atenționat toate neregulile.

Susține reclamanta că, pe parcursul timpului de la pronunțarea deciziei instanței de judecată până în luna martie 2023 s-a prezentat periodic la serviciu pentru a afla dacă este de lucru pentru ea, dar s-a insistat în continuare să nu se prezinte, să nu intre în instituție, să nu discute cu colegii.

Susține reclamanta că, obligațiunile de funcție pe care le-a exercitat timp de 20 de ani nu au dispărut din specificul activității IP „Palatul Republicii", și, erau îndeplinite, la acel moment, de contabilul angajat la data de 06.10.2022. Și, chiar dacă a fost restabilită formal la data de 02.11.2022, "de facto" nu i-a fost oferită nici o obligațiune de serviciu, i s-a indicat să nu se prezinte la serviciu, dar în același timp i s-a achitat salariu lunar.

La 09.03.2023, indică reclamanta că, a fost invitată la serviciu pentru a i se anunța că, ordinul de preavizare 36-C este abrogat și poate reveni la muncă. A fost întocmită o fișă nouă de post a economistului, au fost modificate obligațiunile de funcții și au dispărut obligațiunile pe care le efectua anterior, i s-a oferit loc de muncă într-un birou izolat de colectiv pentru o perioadă de o lună și jumate, apoi - aceeași cameră pe holul instituției, i s-a refuzat accesul la baza de date a instituției, informația de care avea nevoie în activitate sa îi era transmisă prin poșta electronică.

La 29.03.2023, Curtea de Apel Chișinău a menținut hotărârea judecătoriei Chișinău din 04.10.2022.

La 23.05.2023 a fost respinsă, verbal, cererea sa repetată de aderare la Comitetul Sindical al instituției, răspuns oficial scris nu a primit.

La 09.01.2024, în ultima zi de concediu, a aflat de la știri despre decizia nr. 9 din 08.01.2024 a Comisiei pentru Situații Excepționale a mun. Chișinău privitor la sistarea activității instituțiilor publice (p.1.1). Pentru a afla cum să procedeze în prima zi de muncă, tot la 09 ianuarie 2024, a contactat telefonic, conform ierarhiei instituției, șeful subdiviziunii în care activează, contabilul - șef. Aceasta i-a spus să nu se prezinte la serviciu la data de 10.01.2024. Pe data de 11.01.2024 i s-a cerut notă explicativă, iar la 12.01.2024 a fost creată o comisie instituțională pentru a analiza absența sa de la serviciu. Comisia a avut două ședințe, la care nu a fost invitată pentru a da explicații. La 31.01.2024 a fost emis ordinul nr.33 de încălcare a disciplinei de muncă prin absență și neachitare a acelei zile.

La 12.01.2024 a fost inițiată, prin ordin de preavizare nr.4-C și 5-C, reducerea repetată (a treia la număr) a funcției de economist, pe care o deținea. Iar, la data de 12 martie 2024, prin ordinul 7-C a fost concediată repetat.

Consideră reclamanta că, la moment nu mai poate fi folosit pretextul reformei instituției, ca la prima reducere și concediere. Salariul pentru absența forțată de la muncă a fost transferat de la IP „Palatul Republicii" în beneficiul său doar la data de 15.03.24, adică peste 16 și 12 luni de la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Afirmă reclamanta că, reducerea de 3 ori a funcției pe care o deține și refuzul de a i se oferi funcția de contabil, vacantă la momentul deciziei instanței, dar, și după eliberarea contabilului în noiembrie 2023, denotă lipsa dorinței de a o restabili în câmpul muncii, vizarea directă a sa și debarasare de ea cu orice preț și prin orice metodă.

Consideră reclamanta intenționate următoarele acțiuni ale pârâtului în vederea concedierii sale: sub pretextul convenabil al reformei IP „Palatului Republicii" din 2021 din Întreprindere de Stat în Instituție Publică a fost efectuată reducerea funcției de economist, odată ce toate celelalte 11 persoane preavizate s-au regăsit în statele noi; concedierea sa la 11.10.2021 - o singură persoană fiind eliberată; angajarea unui contabil nou la două zile după pronunțarea deciziei de restabilire a instanței de judecată (unica funcție calificată vacantă la acel moment în care putea fi restabilită și care corespundea studiilor sale), dar de fapt - angajare cu dată anterioară; angajarea altui contabil la data de 08.11.2023 de către conducerea instituției, fiind în litigiu și cunoscând că, anterior a depus la cancelarie cererea de solicitare a funcției de contabil și certificatul de finisare a studiilor în contabilitate; oferirea obligațiunilor de funcții pe care le deținea noului contabil; tărăgănarea timp de o lună a executării deciziei instanței de judecată de restabilire în funcție; neoferirea vreunei obligațiuni de funcții timp de 5 luni; inițierea procedurii de reducere repetată (a doua zi după restabilire) a aceleiași funcții de economist pe care a deținut-o și în care a fost restabilită; indicațiile conducerii IP „Palatului Republicii" de a nu se prezenta la serviciu și în același timp achitarea salariului pe perioada 04.10.2022 - 11.03.2023; reprimare, contabilul șef indicându-i să nu se prezinte la serviciu la data de 10.01.2024 în legătură cu decizia Comisiei pentru Situații Excepționale, iar în două zile directorul instituției creează o comisie care analizează absența sa, apoi prin ordin i se incriminează încălcarea disciplinei de muncă prin absență, toate pe fundal că, timp de 5 luni după restabilire nu îi permitea să se prezinte la serviciu; inițierea reducerii repetate (a treia la număr) la data de 12.01.2024, fiind în litigiu; ședința Curții Supreme de Justiție cu referire la prima concediere fiind anunțată pentru 20.03.2024; nerespectarea timp de 16 și 12 luni respectiv a hotărârilor judecătorești la capitolul achitării salariului pentru absența forțată de la muncă nici după ce a depus o cerere în care a solicitat respectarea acestora; concedierea repetată la data de 12 martie 2024 - ordinul nr. 7-C .

Consideră reclamanta că, tărăgănarea timp de o lună a executării deciziei instanței de judecată de restabilire în funcție; neoferirea a nici unei obligațiuni de funcții; inițierea procedurii de reducere repetată (a doua zi după restabilire) a aceleiași funcții de economist pe care a deținut-o și în care a fost restabilită; neoferirea unui loc de muncă; angajarea colaboratorilor cu dată anterioară; angajarea a doi contabili din exterior, fiind în litigiu cu ea și cunoscând că anterior a depus la cancelaria instituției cererea de solicitare a funcției de contabil și certificatul de finisare a studiilor în contabilitate; indicațiile conducerii pârâtului de a nu se prezenta la serviciu și în același timp achitarea salariului; inițierea la a treia reducere a funcției pe care o deținea și concedierea repetată fără a aștepta decizia Curții Supreme de Justiție cu privire la prima concediere, neachitarea salariului pentru absența forțată de la muncă timp de 1 an de la hotărârea Curții de Apel, reprezintă încălcări ale legii prin abuz de putere, răfuială și depășire a

atribuțiilor de serviciu.

Totodată, afirmă reclamanta că, prin acțiunile conducerii IP”Palatul Republicii” se aduce prejudiciu financiar Statului prin: achitarea salariului angajatului care ”de facto” nu activează.

A mai relatat că, a muncit în acest colectiv peste 20 de ani, nu a avut niciodată nici o sancțiune disciplinară, are la întreținere doi copii minori, și-a onorat cu demnitate obligațiile de serviciu, având relații normale cu întreg colectivul.

La fel, a menționat prevederile art. 88, alin.(1), lit.a) din Codul muncii, și a explicat că, ordinul de preavizare a fost emis fără nici o argumentare prealabilă juridică sau economică a reducerii repetate a numărului statelor de personal; nu a fost executată decizia instanței de restabilire imediată în funcție (art. 89, al. 3 Codul muncii). Ordinul de restabilire a fost emis peste 28 zile după hotărârea judecății; restabilirea în funcție a fost fictivă, a fost îngrădit dreptul la muncă (art. 6; art. 9 lit. B Codul muncii); după restabilire nu a fost oferit un loc de muncă (art. 9, lit. C Codul muncii); după restabilire nu a fost oferită salariatului munca prevăzută de contractul individual de muncă (art. 10, al. 2, lit. d Codul muncii); întreți 2 copii minori (art 183/1/a Codul muncii); în familie nu sunt alte persoane cu venit (art 183/1/b Cod muncii); vechimea în muncă la întreprinderea dată este de 20 ani (art 183/1/a Codul muncii); nu are sancțiuni disciplinare (art. 211 Codul muncii).

Solicită reclamanta anularea ordinului 7-C din 12 martie 2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal și emiterea ordinului cu privire la restabilirea în funcție; încasarea salariului mediu lunar în mărime de 10 080 lei începând cu 12.03.2024 până la data pronunțării hotărârii judecătorești.

Ulterior, la data de 16.05.2024, reclamanta depus cerere de modificare și concretizare a cerințelor.(f.d.91) Și, a solicitat anularea ordinului IP ”Palatul Republicii” 7-c din 11 martie 2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal și dispunerea restabilirii în funcție; încasarea de la IP ”Palatul Republicii” a prejudiciului material pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, în suma salariului mediu lunar, care constituie 10 080 lei; încasarea de la IP”Palatul Republicii” a prejudiciului moral în sumă de 150 mii lei și încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată – cheltuieli de asistență juridică în sumă de 10 mii lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 mai 2024, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Avxentieva Elena. *S-a anulat ordinul nr. 7-C din 11 martie 2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal. S-a restabilit Avxentieva Elena în funcție în cadrul Instituției Publice ”Palatul Republicii”.*

S-a încasat de la Instituția Publică ”Palatul Republicii” , cu sediul în mun.Chișinău, str.M.Ciboatri 16 c/f 1003600062969 în beneficiul Elenei Avxentieva – a.n.08.11.1976, c/p 0951310891892, domiciliată în mun.Chișinău, str.Traian 19/1, ap.5 salariul pentru absența forțată de la muncă, începând cu data concedierii şi până la restabilirea efectivă în muncă, luându-se în calcul salariul mediu lunar calculat, cu reținerile aferente. Calcularea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă urmează să se efectueze de către angajator.

S-a încasat de la Instituția Publică ”Palatul Republicii” , cu sediul în mun.Chișinău, str.M.Ciboatri 16 c/f 1003600062969 în beneficiul Elenei Avxentieva – a.n.08.11.1976, c/p 0951310891892, domiciliată în mun.Chișinău, str.Traian 19/1, ap.5 prejudicial moral în sumă de 10000 (zece mii) lei.

În rest, cererea s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea prime instanțe, la data de 31 mai 2024, ***** a depus cerere de apel nemotivată, iar la data de 23.09.2024 apelul motivat, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărârii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea cererii de apel ***** a menționat că instanța de fond nu a examinat multiaspectual materialele cauzei, bazându-se doar pe declarațiile reclamantului.

Astfel, susține apelantul că prin hotărârea contestată, instanța de fond a admis cererea de chemare în judecată care contrar prevederilor art. 166 alin. (2) lit. d) din Codul de Procedură Civilă a RM, nu conține esența încălcării sau a pericolului de încălcare a drepturilor, libertăților sau intereselor legitime a reclamantului în raport cu pretenția privind anularea ordinul I.P. „Palatul Republicii nr.7-c din 11.03.2024 „privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal, precum şi a pretențiilor subsecvente.

Instanța de fond în mod eronat ajunge l-a concluzia caracterului formal şi iluzoriu al propunerii funcțiilor vacante şi pretinsa negare de către ***** a calificării reclamantei. Or, reiterează că odată cu preavizarea reclamantei despre reducerea funcției de economist, ultimei i-au fost aduse la cunoștință si propuse toate funcțiile vacante în acel moment în cadrul *****. Alte funcții vacante în cadrul ***** decât cele propuse reclamantei nu existau.

Pe lângă faptul, că concluziile instanței sunt nefondate şi fără suport probatoriu, ele contravin concluziilor date de aceeași instanță anterior în alt litigiu cu obiect analogic şi cu participarea acelorași părți.

Prin urmare, în primul caz instanța consideră în calitate de nerespectare a procedurii de concediere conform art. 88 Codul muncii, faptul nepropunerii funcțiilor vacante în cadrul instituției chiar dacă ele nu corespund calificării reclamantei, iar în al doilea caz instanța consideră ca nerespectare a procedurii de concediere conform art. 88 Codul muncii faptul propunerii în scris funcțiilor vacante în cadrul instituției care nu corespund calificării reclamantei, considerând astfel de propuneri ca “iluzorii şi formale”.

Pe lângă aceasta, instanța n-a indicat care funcție vacantă conform calificării reclamantei şi nepropusă ei a existat către data concedierii la IP ”Palatul Republicii”.

Menționează apelantul că deşi instanța de fond reține că, conform ordinului de preavizare, într-adevăr reclamantei i s- a propus funcții vacante existente în cadrul *****, instanța inferioară greşit reține pe de o parte că, în cadrul secției financiare se conțin 4 unități, or respectivele 4 unități nu erau vacante, iar pe de altă parte precum că cu excepția funcției de jurist/juristă, restul funcțiilor erau necalificate. Or, odată cu preavizarea reclamantei, ultimei i-au fost propuse toate funcțiile vacante din cadrul ***** la momentul preavizării, iar majoritate a acestora funcții sunt calificate.

Astfel, deşi instanța de fond analizează şi dă aprecieri ordinul ***** nr.4-c „cu

privire la reducerea numărului şi a statelor de personal al instituției” ((f.d.-76), instanța de fond de pe o parte nu reține că ordinul respectiv nu a fost contestat de reclamanta/intimată, iar pe de altă parte că, ordinul ***** nr.4-c „ Cu privire la reducerea numărului şi a statelor de personal al instituției” are la bază ordinul Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr.04 din 05.01.2024 „cu privire la aprobarea efectivului- limită, structurii şi organigramei Instituției Publice „Palatul Republicii” [...], prevederile art.421, art.88 din Codul Muncii, precum şi prevederile pct.10 subpct 8) din Statutul *****

Susține că instanța de fond reține că, ***** a emis ordin privind preavizarea persoanelor urmare a reducerii statelor de personal şi acest ordin a fost adus la cunoștința reclamantei, fapt confirmat prin înscrisul în acest sens de la finele actului, acest fapt fiind recunoscut şi de reclamantă în ședința de judecată, instanța de fond nu reține că reclamanta în aceiași ședință de judecată a recunoscut că nu a contestat respectivul ordin. Mai mult ca atât, reclamanta/intimata la data de 17.01.2024 a depus o cerere privind acordarea zilei de vineri- zi liberă pentru căutarea unui loc nou de muncă. Cerere care a fost aprobată de angajator.

De asemenea menționează că instanța de fond în mod eronat ajunge l-a concluzii caracterului formal şi iluzoriu al propunerii funcțiilor vacante şi pretinsa negare de către ***** a calificării reclamantei. Or, odată cu preavizarea reclamantei despre reducerea funcției de economist, ultimei i-au fost aduse la cunoștință şi propuse toate funcțiile vacante în acel moment în cadrul *****. Alte funcții vacante în cadrul ***** decât cele propuse reclamantei odată cu preavizarea nu existau.

În concluzie susține apelantul că instanța de fond a constatat ilegalitatea ordinului de concediere în legătură cu reducerea statelor de personal, pârâtul ***** a prezentat instanței de judecată probe întru demonstrarea legalității şi temeiniciei ordinului de concediere nr. 7-C din 11 martie 2024, iar alegațiile pe care şi-a bazat poziția procesuală reclamanta au fost combătute prin explicațiile reprezentantului părții pârâte confirmate de materialul probator administrat .

Solicită reprezentantul apelantul admiterea apelului cu casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărârii prin care de respins ca fiind neîntemeiată acțiunea reclamantei.

La data de 17 octombrie 2024, reprezentantul intimatei Avxentieva Elena, avocatul Gheorghe Avornic a depus o referință prin care a solicitat respingerea apelului ca fiind nefondat cu menținerea hotărârii primei instanțe ca legală și întemeiată.

Reprezentantul apelantului *****, Lungu Andrian, în ședința instanței de apel, a susținut apelul declarat și a solicitat admiterea lui în sensul formulat.

Reprezentantul intimatei Avxentieva Elena, avocatul Gheorghe Avornic, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii primei instanțe ca legală și întemeiată.

Audiind reprezentanții părților, studiind argumentele apelantului în cumul cu materialele dosarului, Colegiul civil consideră apelul declarat ca fiind fondat şi care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.c) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parțial hotărârea primei

instanțe, emițând o nouă hotărâre.

Conform art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Dispozițiile art.130 alin.(1) CPC statuează că, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit dispozițiilor art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanței, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de apel reține că în conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

În conformitate cu prevederile art.1 CPC, legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Conform art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice și juridice participante la

raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin.(2) neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

Potrivit alin.(2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

În temeiul art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat.

Alin.(2) stabilește că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de apel reține că în temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Potrivit art.8 alin.(1) şi (2) Cod civil (în redacția în vigoare la data adresării în instanța de judecată) drepturile şi obligațiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sânt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi şi obligații civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislației civile.

Drepturile şi obligațiile civile apar:

a) din contracte şi din alte acte juridice;

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariției drepturilor şi obligațiilor civile;

c) din hotărâre judecătorească în care sânt stabilite drepturi şi obligații;

d) în urma creării şi dobândirii de patrimoniu în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării de lucrări științifice, creării de opere literare, de artă, în urma invențiilor şi altor rezultate ale activității intelectuale;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogățirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care

legislația leagă apariția unor efecte juridice în materie civilă.

Din materialele cauzei se constată că prin ordinul nr.25-c din data de 05.10.2022 s-a ordonat că, dat fiind faptul că, funcția de economist anterior ocupată de reclamantă a fost redusă conform ordinului instituției nr.3-c din dat de 27.05.2021, funcții vacante corespunzătoare studiilor lui Avxentieva Elena nu există, dar în vederea executării hotărârii judecătoriei Chișinău, sediul Centru i s-a propus reclamantei funcțiile vacante din cadrul instituției precum: angent/ă de aprovizionare; bucătar auxiliar/ bucătăreasă auxiliară șa.(f.d.10-11)

Ulterior, la data de 02.11.2022 a fost emis ordinul nr.32-c despre restabilirea la locul de muncă, conform căruia Avxentieva Elena se restabilește în funcția de economist începând cu data de 05.10.2022.(f.d.25)

La data de 03.11.2022 IP ”Palatul Republicii” emite ordinul nr.33-c cu privire la informarea salariaților conform căruia în temeiul art.42/1, alin.(5)Codul muncii se informează Avxentieva Elena, economistă, despre reducerea statelor de personal al instituției – funcția economist/economistă(codul conform CORM 2021-263107) cu cel puțin 30 zile calendaristice înaintea declanșării procedurilor prevăzute la art.88 codul muncii.(f.d.26)

În continuare, conform materialelor cauzei se constată că, la data de 07.12.2022 a fost emis ordinul nr.36-c cu privire la reducerea statelor de personal al instituției și anume se reduc următoarele state de personal(funcții) al instituției: economist/economistă; au fost aprobate statele de personal și s-a modificat schema de încadrare.(f.d.27)

Tot din materiale cauzei, s-a stabilit că, conform ordinului nr.6-c din data de 06.03.2023 a fost abrogat ordinul nr.36-c din data de 07.12.2022, și, procedura de reducere a reclamantei Avxentieva Elena a fost anulată.(f.d.30)

La data de 12.01.2024, pârâtul emite ordinul nr.4-c cu privire la reducerea numărului și a statelor de personal al instituției prin care se dispune reducerea, începând cu data de 12.01.2024, a numărului și statele de personal al instituției în număr de 5 unități după cum urmează: secția financiar-contabilă – economist/economistă – 1 unitate; direcția utilare și exploatare a edificiului – îngrijitor/îngrijitoare încăperi – 2 unități, manipulator/manipulantă mărfuri – 1 unitate; direcția alimentație(cafenea) – agent/agentă de aprovizionare – 1 unitate. La fel, s-a dispus aprobarea statelor de personal al IP”Paltul Republicii”, s-a modificat schema de încadrare a instituției și alte acte aferente, reieșind din modificări.(f.d.35)

Prin ordinul nr.5c din data de 12.01.2024 Cu privire la preavizarea salariatului despre concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal s-a preavizat reclamanta Avxentieva Elena, economistă, despre reducerea statelor de personal; și, i s-a acordat o zi lucrătoare pe săptămână, cu menținerea salariului mediu conform art.88, alin.(1), lit.f) Codul muncii pentru căutarea unui alt loc de muncă.

Totodată, prin pct.3 al aceluiași ordin i s-a propus reclamantei locuri de muncă/funcții vacante în cadrul IP”Palatul Republicii” la data de 12.01.2024 după cum urmează: bucătar auxiliar/bucătăreasă auxiliară, cofetar/cofetară, chelner/chelneriță, conducător/conducătoare auto, inginer energetician/ingineră energeticiană, îngrijitor/îngrijitoare încăperi, jurisconsult/jurisconsultă, lăcătuș la reparația și

întreținerea sistemelor de ventilare și condiționare a aerului, măturător/măturătoare, montor/montatoare scenă, operator/operatoare sunet, paznic/paznică, spălător/spălătoare geamuri, spălător/spălătoare vase/veselă, tîmplar/tîmplăriță, zugrav/zugravă. Se indică în continuarea actului dat că, dna Avxentieva Elena va putea opta pentru ocuparea uneia dintre aceste locuri de muncă dacă întrunește cerințele necesare pentru suplinirea acestuia după caz.(f.d.36-37)

Iar la data de 11.03.2024, IP"Palatul Repulicii" a emis ordinul nr.7-c privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal prin care s-a dispus concedierea lui Avxentieva Elena, economistă, în legătură cu reducerea statelor de personal ale IP"Palatul Republici" conform art.86, alin.(1), lit.c)codul muncii din data de 12.03.2024. În cazul în care salariatul – Avxentieva Elena, la data de 12.03.2024 se va afla în concediu medical, data concedierii se va considera ziua imediat următoare după revenirea salariatului din concediu medical.(f.d.38)

Nefiind de acord cu ordinul din data de 11.03.2024, nr.7-c, la data de 13.03.2024, reclamanta l-a contestat în procedură prealabilă(f.d.39-45), la care, a primit răspunsul din data de 26.03.2024 de respingerea somației(f.d.46).

La data de 09.04.2024 reclamanta Avxentieva Elena s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva IP"Palatul Republicii" *prin care a solicitat:*

-anularea ordinului 7-C din 12 martie 2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal și emiterea ordinului cu privire la restabilirea în funcție;

-încasarea salariului mediu lunar în mărime de 10 080 lei începând cu 12.03.2024 până la data pronunțării hotărârii judecătorești.

Ulterior, la data de 16.05.2024, reclamanta depus cerere de modificare și concretizare a cerințelor.(f.d.91) Și, *a solicitat:*

- anularea ordinului IP "Palatul Republicii" 7-c din 11 martie 2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal și dispunerea restabilirii în funcție;

- încasarea de la IP "Palatul Republicii" a prejudiciului material pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, în suma salariului mediu lunar, care constituie 10 080 lei;

- încasarea de la IP"Palatul Republicii" a prejudiciului moral în sumă de 150 mii lei și încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată – cheltuieli de asistență juridică în sumă de 10 mii lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 mai 2024, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Avxentieva Elena.

S-a anulat ordinul nr. 7-C din 11 martie 2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal.

S-a restabilit Avxentieva Elena în funcție în cadrul Instituției Publice "Palatul Republicii".

S-a încasat de la Instituția Publică "Palatul Republicii" , cu sediul în mun.Chișinău, str.M.Ciboatri 16 c/f 1003600062969 în beneficiul Elenei Avxentieva – a.n.08.11.1976, c/p 0951310891892, domiciliată în mun.Chișinău, str.Traian 19/1, ap.5 salariul pentru absența forțată de la muncă, începând cu data concedierii şi până la restabilirea efectivă

în muncă, luându-se în calcul salariul mediu lunar calculat, cu reținerile aferente. Calcularea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă urmează să se efectueze de către angajator.

S-a încasat de la Instituția Publică ”Palatul Republicii” , cu sediul în mun.Chișinău, str.M.Ciboatri 16 c/f 1003600062969 în beneficiul Elenei Avxentieva – a.n.08.11.1976, c/p 0951310891892, domiciliată în mun.Chișinău, str.Traian 19/1, ap.5 prejudicial moral în sumă de 10000 (zece mii) lei.

În rest, cererea s-a respins ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel prima instanță a reținut că ordinului IP ”Palatul Republicii” 7-c din 11 martie 2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal este ilegal și urmează a fi anulat, odată ce actele premergătoare ale acestuia, nu au respectat prevederile art.88 Codul muncii, reclamantei nefiindu-i propusă o altă funcție conform condiției normei date, în situația în care cele propuse nu corespund condițiilor stabilite pentru aceasta – nu țin cont de calificarea reclamantei.

Subsecvent anulării actului de concediere, reclamanta este îndreptățită să pretindă restabilirea la locul de muncă, în funcția deținută anterior, din moment ce o astfel de pretenție a fost înaintată de către reclamantă conform art.90 din Codul Muncii.

Cu referire la încasarea prejudiciului moral instanța de fond a considerat necesar de a încasa suma de suma de 10000 lei care este una rezonabilă.

Raportând dispozițiile normelor pertinente la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este eronată, iar Colegiul conchide că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă şi certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de fond sunt bazate pe o apreciere unilaterală şi arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În contextul pretențiilor deduse judecării, instanță de apel reține că în temeiul art.42[1] alin.(1)-(5) Codul muncii, (1) În vederea asigurării dreptului salariaţilor la administrarea unităţii prevăzut la art.42, angajatorul este obligat să-i informeze şi să-i consulte referitor la subiectele relevante în raport cu activitatea lor în cadrul unităţii.

(2) Obligaţia informării vizează:

a) evoluţia recentă şi evoluţia probabilă a activităţilor şi situaţiei economice a unităţii;

b) situaţia, structura şi evoluţia probabilă a ocupării forţei de muncă în cadrul unităţii, precum şi eventualele măsuri de anticipare preconizate, în special atunci cînd există o ameninţare la adresa locurilor de muncă;

c) deciziile care pot genera modificări importante în organizarea muncii sau în relaţiile contractuale, inclusiv cele legate de concedierile colective sau schimbarea proprietarului unităţii;

d) situaţia privind securitatea şi sănătatea în muncă la unitate, precum şi orice măsuri de natură să afecteze asigurarea acestora, inclusiv planificarea şi introducerea de noi tehnologii, alegerea echipamentului de lucru şi de protecţie, instruirea salariaţilor în

materie de securitate şi sănătate în muncă etc;

e) remuneraţia medie pe categorie de salariaţi sau de funcţii, defalcată în funcţie de sex.

(3) Informarea se face prin transmiterea, în forma scrisă, către reprezentanţii salariaţilor a datelor relevante, complete şi veridice privind subiectele enumerate la alin.(2), în timp util, care le-ar permite reprezentanţilor salariaţilor să pregătească, în caz de necesitate, consultarea.

(4) Informarea are loc ori de cîte ori este necesară în virtutea circumstanţelor intervenite, precum şi periodic, la intervalele prevăzute de contractul colectiv de muncă. Informarea periodică asupra subiectelor menţionate la alin.(2) nu poate avea loc mai rar decît o dată pe an, cel tîrziu în primul semestru al anului următor celui de gestiune.

(5) În cazul în care sînt preconizate anumite măsuri cu privire la salariaţi, informarea se va efectua cu cel puţin 30 de zile calendaristice înainte de punerea în aplicare a măsurilor de rigoare. În caz de lichidare a unităţii sau reducere a numărului ori a statelor de personal, salariaţii vor fi informaţi despre acest lucru cu cel puţin 30 de zile calendaristice înainte de declanşarea procedurilor prevăzute la art.88.

Potrivit dispozițiilor art.81 din Codul muncii, 1) Contractul individual de muncă poate înceta:

a) în circumstanţe ce nu depind de voinţa părţilor (art.82, 305 şi 310);

a1) prin acordul scris al părţilor (art.821);

b) la iniţiativa uneia dintre părţi (art.85 şi 86).

(2) În toate cazurile menţionate la alin.(1), ziua încetării contractului individual de muncă se consideră ultima zi de muncă.

(3) Contractul individual de muncă încetează în temeiul ordinului (dispoziţiei, deciziei, hotărîrii) angajatorului, care se aduce la cunoştinţa salariatului, sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepţionării/înştiinţării, cel tîrziu la data eliberării din serviciu, cu excepţia cazului în care salariatul nu lucrează pînă în ziua eliberării din serviciu (absenţă nemotivată de la serviciu, privaţiune de libertate etc.). Ordinul (dispoziţia, decizia, hotărîrea) angajatorului cu privire la încetarea contractului individual de muncă trebuie să conţină referire la articolul, alineatul, punctul şi litera corespunzătoare din lege.

Conform art.86 alin.(1) lit.c) din Codul Muncii, (1) Concedierea – desfacerea din iniţiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum şi a celui pe durată determinată – se admite pentru următoarele motive c) reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate

Articol 87 din Codul Muncii prevede că , (1) La concedierea salariaţilor membri de sindicat, angajatorul solicită în prealabil opinia consultativă a organului sindical din unitate, prin notificarea organului respectiv.

(2) La concedierea persoanelor alese în organele sindicale şi neeliberate de la locul de muncă de bază, angajatorul solicită în prealabil opinia consultativă a organului sindical ai cărui membri sunt persoanele respective, printr-o notificare în care îşi argumentează intenţia.

(3) La concedierea conducătorilor organizaţiei sindicale primare (organizatorilor

sindicali) neeliberaţi de la locul de muncă de bază, angajatorul solicită în prealabil opinia consultativă a organului sindical ierarhic superior, printr-o notificare în care îşi argumentează intenţia.

(4) Organele sindicale indicate la alin.(1)–(3) îşi prezintă opinia în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepţionării notificării

Potrivit art.88 din Codul Muncii,

(1) Angajatorul este în drept să concedieze salariaţii de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art.86 alin.(1) lit.b) şi c)) doar cu condiţia că:

a) va emite un ordin (dispoziţie, decizie, hotărîre), motivat din punct de vedere juridic sau economic, cu privire la lichidarea unităţii ori reducerea numărului sau a statelor de personal;

b) va emite un ordin (dispoziţie, decizie, hotărîre) cu privire la preavizarea, sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepţionării/înştiinţării fiecărui salariat vizat, a salariaţilor cu 2 luni înainte de lichidarea unităţii ori de reducerea numărului sau a statelor de personal. În caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, vor fi preavizate numai persoanele ale căror locuri de muncă urmează a fi reduse;

c) o dată cu preavizarea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal, va propune în scris salariatului preavizat un alt loc de muncă (funcţie) în cadrul unităţii respective (cu condiţia că astfel de loc de muncă (funcţie) există la unitate, iar salariatul preavizat întruneşte cerinţele necesare pentru suplinirea acestuia);

d) va reduce, în primul rînd, locurile de muncă vacante;

e) va desface contractul individual de muncă în primul rînd cu salariaţii angajaţi prin cumul;

f) va acorda salariatului ce urmează a fi concediat o zi lucrătoare pe săptămînă cu menţinerea salariului mediu pentru căutarea unui alt loc de muncă;

g) va prezenta, în modul stabilit, cu 2 luni înainte de concediere, agenţiei pentru ocuparea forţei de muncă informaţiile privind persoanele ce urmează a fi disponibilizate;

h) se va adresa organului (organizatorului) sindical în vederea obţinerii opiniei consultative privind concedierea salariatului respectiv.

(2) În cazul în care, după expirarea termenului de preavizare de 2 luni, nu a fost emis ordinul (dispoziţia, decizia, hotărîrea) de concediere a salariatului, această procedură nu poate fi repetată în cadrul aceluiaşi an calendaristic. În termenul de preavizare nu se include perioada aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii şi în concediul medical.

(3) Locul de muncă redus nu poate fi restabilit în statele unităţii pe parcursul anului calendaristic în care a avut loc concedierea salariatului care l-a ocupat.

(4) În caz de lichidare a unităţii, angajatorul este obligat să respecte procedura de concediere prevăzută la alin.(1) lit.a), b), f), g) şi i).

În accepțiunea art. 184 din Codul Muncii, 1) Angajatorul este obligat să preavizeze salariatul, prin ordin (dispoziţie, decizie, hotărîre), sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepţionării ordinului de fiecare salariat vizat, despre intenţia

sa de a desface contractul individual de muncă încheiat pe o durată nedeterminată sau determinată, în următoarele termene:

a) cu 2 luni înainte – în caz de concediere în legătură cu lichidarea unităţii sau încetarea activităţii angajatorului persoană fizică, reducerea numărului sau a statelor de personal la unitate (art.86 alin.(1) lit.b) şi c));

b) cu o lună înainte – în caz de concediere în legătură cu constatarea îndeplinirii nesatisfăcătoare, în mod repetat, pe parcursul unui an, a indicatorilor de performanţă individuală, conform procedurii de evaluare implementate de către angajator în temeiul art.86 alin.(1) lit.e);

c) cu 14 zile calendaristice înainte – în caz de concediere din motivul deţinerii de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă (art.86 alin.(1) lit.y1) şi art.301 alin.(1) lit.c)).

(2) În perioadele prevăzute la alin.(1), salariatului i se acordă cel puţin o zi lucrătoare pe săptămînă, cu menţinerea salariului mediu, pentru căutarea unui alt loc de muncă.

(3) La încetarea contractului individual de muncă ca urmare a încălcării de către salariat a obligaţiilor sale de muncă (art.86 alin.(1) lit.g)-k), m), o)-r)), preavizarea nu este obligatorie.

Conform art.186 din Codul muncii, 1) Salariaţilor concediaţi în legătură cu lichidarea unităţii sau cu încetarea activităţii angajatorului persoană fizică (art.86 alin.(1) lit.b)), sau cu reducerea numărului ori a statelor de personal la unitate (art.86 alin.(1) lit.c)) li se garantează:

a) pentru prima lună, plata unei indemnizaţii de eliberare din serviciu egală cu mărimea sumată a unui salariu mediu săptămînal pentru fiecare an complet lucrat la unitatea în cauză, dar nu mai mare decît şase salarii medii lunare şi nu mai mică decît un salariu mediu lunar. Dacă unitatea a fost succesorul de drept al unei unităţi reorganizate anterior şi contractul individual de muncă cu salariaţii în cauză nu a încetat anterior (art.81), se vor lua în calcul toţi anii de activitate. În cazul în care salariatul care este concediat a activat la unitate cu contract individual de muncă în mai multe perioade de timp, în calcul se vor lua anii complet lucraţi de la încheierea ultimului contract individual de muncă;

b) pentru a doua lună, plata unei indemnizaţii de eliberare din serviciu egală cu cuantumul salariului mediu lunar dacă persoana concediată nu a fost plasată în cîmpul muncii;

c) pentru a treia lună, plata unei indemnizaţii de eliberare din serviciu egală cu cuantumul salariului mediu lunar, dacă persoana concediată nu a fost plasată în cîmpul muncii;

d) la lichidarea unităţii, prin acordul scris al părţilor, achitarea integrală a sumelor legate de concedierea salariatului pe toate 3 luni, la data concedierii.

După cum s-a menționat mai sus la data de 12.12.2023, ***** în scopul asigurării drepturilor salariaţilor la informare şi în conformitate cu prevederile art. 421 din Codul Muncii, *a emis scrisoare de informare nr. 162 din 12.12.2023* prin care a informat comitetul sindical al ***** despre necesitatea optimizării structurii şi cheltuielilor

Instituției prin modificarea Statelor de personal şi anume că se vor reduce următoarele state de personal (funcţii) ale *****: Agent/agentă de aprovizionare; Economist/economistă; Îngrijitor/îngrijitoare încăperi; - Manipulant/manipulantă mărfuri (f.d.-64).

Tot la data de 12.12.2023, ***** a publicat un anunţ pe panoul informativ în scopul asigurării drepturilor salariaţilor la informare şi în conformitate cu prevederile art. 421 din Codul Muncii, prin care a informat angajaţii ***** despre necesitatea optimizării structurii şi cheltuielilor Instituţiei prin modificarea Statelor de personal şi anume şi că se vor reduce următoarele state de personal (funcţii) ale *****: Agent/agentă de aprovizionare; Economist/economistă; Îngrijitor/îngrijitoare încăperi; - Manipulant/manipulantă mărfuri.

Prin ordinul Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr.04 din 05.01.2024 „cu privire la aprobarea efectivului- limită, structurii şi organigramei Instituţiei Publice „Palatul Republicii" s-a ordonat: aprobarea efectivului-limită al ***** în număr de 84 de unităţi; s-a probat structura ***** conform anexei nr.l la ordin; s-a aprobat organigrama ***** conform anexei nr.2 la ordin [...] (f.d. 68-75).

*Prin ordinul ***** nr. 4-c din 12.01.2024* „Cu privire la reducerea numărului şi statelor de personal ale Instituției" în vederea punerii în aplicare a ordinului Cancelariei de Stat (Fondator) nr. 4 din 05.01.2024 prin care s-a ordonat optimizarea structurii ***** şi aprobarea structurii, efectivului- limită, organigramei *****, respectând prevederile art. 421, art. 88 din Codul Muncii şi în conformitate cu prevederile punctului 10 subpunctul 8 din Statutul ***** s-a ordonat: a reduce numărul şi statele de personal ale Instituției, în număr de 5 (cinci) unități după cum urmează:

Secția financiar- contabilă

- economist/economistă- 1 unitate:

Direcție utilare si exploatare a edificiului

- îngrijitor/îngrijitoare încăperi - 2 unităţi;
- manipulator/manipulatoare mărfuri - 1 unitate;

Direcţia alimentaţie (Cafenea)

agent/agentă de aprovizionare - 1 unitate.

S-a aprobat Statele de personal a ***** . S-a modificat schema de încadrare a instituției şi alte acte aferente, reieșind din modificările susnumite (f.d. 76).

Tot la data 12.01.2024, reclamantei i-a fost adus la cunoștință contra semnătură ordinul ***** nr. 4-c din 12.01.2024 „Cu privire la reducerea numărului şi statelor de personal ale Instituţiei" (f.d.-76). Luând cunoştinţă cu ordinul ***** nr. 4-c din 12.01.2024 „cu privire la reducerea numărului şi statelor de personal ale Instituţiei" reclamanta nu a înaintat careva obiecţii faţă de acesta şi nu l-a contestat în instanţa de judecată.

*Prin ordinul ***** nr. 5-c din 12.01.2024* „Cu privire la preavizarea Salariatului despre concediere în legătură cu reducerea statelor de personal" s-a ordonat: a preaviza pe dna Avxentieva Elena, economistă, despre reducerea statelor de personal; s-a acordat dnei Avxentieva Elena, economist, o zi lucrătoare pe săptămână, cu menținerea salariului mediu conform art. 88 alin. (1) lit. f) din Codul Muncii al RM pentru căutarea unui loc de

muncă; s-a propus dnei Avxentieva Elena locurile de muncă vacante în cadrul ***** la data de 12.01.2024, după cum urmează: bucătar/bucătăreasă auxiliară; cofetar/cofetară; chelner/chelneriţă; conducător/conducătoare auto; iniginer/ingineră energeticiană; îngrijitor/îngrijitoare încăperi; jurisconsult/jurisconsultă; lăcătuş la repararea şi întreţinerea sistemelor de ventilaţie şi condiţionare a aerului; măturător/ măturătoare; montator/montatoare scenă; operator/ operatoare sunet; paznic/paznică; spălător/spălătoare geamuri; splător/spălătoare vase/veselă; tâmplar/tâmplăriţă; zugrav/zugravă [...] (f.d. 77-78).

Alte funcții vacante decât cele propuse dnei Avxentieva Elena odată cu preavizarea, ***** nu deținea.

Funcțiile vacante în cadrul ***** au fost publicate şi pe pagina web a ***** la rubrica- Transparență, şi puteau fi accesate atât de reclamantă cât şi de oricare persoană interesată (f.d.-79).

*Tot la data de 12.01.2024, reclamanta a făcut cunoştinţă contra semnătură cu ordinul ***** nr. 5-c din 12.01.2024* „Cu privire la preavizarea Salariatului despre concediere în legătură cu reducerea statelor de personal” (f.d.-78). Luând cunoştinţă cu ordinul ***** nr. 5-c din 12.01.2024 „cu privire la preavizarea Salariatului despre concediere în legătură cu reducerea statelor de personal ’ ’ reclamanta nu a înaintat careva obiecţii faţă de acesta şi nu l-a contestat în instanţa de judecată.

*La data de 15.01.2024, ***** a informat Direcţia Generală Ocuparea Forţei de Muncă mun. Chişinău*, despre eventuala disponibilizarea a reclamantei (f.d.-81).

*La data de 15.01.2024, ***** a adresat un demers comitetului sindical al salariaților* ***** în vederea obținerii opiniei consultative privind concedierea reclamantei Avxentieva Elena (f.d.-82).

Prin răspunsul preşedintelui Comitetului sindical al salariaților *****, ultima a fost informată că: reclamanta Avxentieva Elena nu este membru de sindicat din luna mai 2019 şi precum că decizia de concediere a nemembrilor de sindicat rămâne la discreția administrației (f.d.-83).

La data de 17.01.2024, ***** a aprobat cererea reclamantei privind acordarea zilei de vineri- zi liberă pentru căutarea unui loc nou de muncă (f.d.-80).

*Prin ordinul ***** nr. 7-c din 11.03.2024* „privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal” în legătură cu reducerea numărului şi statelor de personal a ***** în baza ordinului nr.4-c din 12.01.2024 şi determinarea salariaților care vor fi concediați în urma acesteia, în temeiul prevederilor art.421, art.86 alin. (1) lit. c), art. 88, art. 119, art. 183, art.184, art. 186 şi art. 251 din Codul Muncii s-a ordonat: a concedia pe Avxentieva Elena, economistă, în legătură cu reducerea statelor de personal ale ***** conform art. 86 alin. (11 lit. c) din Codul Muncii din data de 12.03.2024r...l: a plăti reclamantei, în baza art. 186 alin. (1) lit. a) din Codul Muncii indemnizația de eliberare din serviciu; calculul şi achitarea compensației pentru concediu de odihnă nefolosit (f.d.-84)

În acest context Colegiul reține că *temei a ordinul ***** nr. 7-c din 11.03.2024 „privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal” au servit*: ordinul nr. 4-c din 12.01.2024 cu privire la reducerea numărului şi a statelor de personal; ordinul

nr.5-c din 12.01.2024 cu privire la preavizarea salariatului; informația privind disponibilizarea salariaților nr.05 din 15.01.2024; demersul ***** către Comitetul sindical privind opinia consultativă la concedierea salariatului, răspunsul Comitetului sindical din 16.01.2024 (f.d.-84).

Tot la data de 11.03.2024, reclamanta a făcut cunoștință contra semnătură cu ordinul ***** nr. 7-c din 11.03.2024 „privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal ’ ’ (f.d.-84).

Conform tabelelor de pontaj pentru lunile ianuarie- martie 2024 se confirmă respectarea de către ***** a termenului de preaviz de 2 luni (f.d. 85- 87).

La desfacerea contractului individual de muncă reclamantei i-au fost achitată indemnizația de eliberare din serviciu prevăzută de legislație.

Prin urmare la desfacerea contractului individual de muncă cu reclamanta/intimată, ***** în calitate de angajator a respectat întru-tortul prevederile legale enunțate supra.

Drept urmare sunt neîntemeiate și se resping alegațiile primei instanțe despre caracterul formal şi iluzoriu al propunerii funcțiilor vacante şi pretinsa negare de către ***** a calificării reclamantei.

Or, probatoriu din speță denotă că odată cu preavizarea reclamantei despre reducerea funcției de economist, ultimei i-au fost aduse la cunoștință si propuse toate funcțiile vacante în acel moment în cadrul *****. Alte funcții vacante în cadrul ***** decât cele propuse reclamantei nu existau.

Prin urmare, este absolut neîntemeiată concluzia primei instanțe despre temeinicia solicitării reclamantei privind anulara ordinului nr.7-c din data de 11.03.2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal, odată ce actele premergătoare ale acestuia, nu au respectat prevederile art.88 Codul muncii, reclamantei nefiindu-i propusă o altă funcție conform condiţiei normei date, în situație în care cele propuse nu corespund condiţiilor stabilite pentru aceasta - nu tin cont de calificarea reclamantei.

Or, instanța de judecată n-a indicat care funcție vacantă conform calificării reclamantei şi nepropusă ei a existat către data concedierii la IP ”Palatul Republicii”.

Mai mult ca atât, funcțiile vacante în cadrul ***** au fost şi sunt publicate şi pe pagina web a ***** la rubrica- Transparență, și puteau şi pot fi accesate atât de reclamantă cât şi de oricare persoană interesată (f.d.-79).

Deși instanța de fond reține că, conform ordinului de preavizare, într-adevăr reclamantei i s- a propus funcții vacante existente în cadrul *****, instanța inferioară greșit reține pe de o parte că, în cadrul secției financiare se conțin 4 unități, or respectivele 4 unități nu erau vacante, iar pe de altă parte precum că cu excepția funcției de jurist/juristă, restul funcțiilor erau necalificate. Or, odată cu preavizarea reclamantei, ultimei i-au fost propuse toate funcțiile vacante din cadrul ***** la momentul preavizării, iar majoritate a acestora funcții sunt calificate.

Astfel, instanța de fond în mod eronat ajunge l-a concluzi caracterului formal şi iluzoriu al propunerii funcțiilor vacante şi pretinsa negare de către ***** a calificării reclamantei. Or, odată cu preavizarea reclamantei despre reducerea funcției de economist, ultimei i-au fost aduse la cunoștință şi propuse toate funcțiile vacante în acel moment în cadrul *****. Alte funcții vacante în cadrul ***** decât cele propuse reclamantei odată

cu preavizarea nu existau .

Reiterarea de către instanța de fond a temeiniciei solicitării reclamantei privind anularea ordinului nr.7-c din data de 11.03.2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal, [...]în situația în care cele toate funcțiile vacante şi care au fost propuse nu corespund condițiilor stabilite pentru reclamantă, este echivalent cu un act de constatare a faptului că salariatul preavizat despre reducerea funcției sale îşi stabilește sie însuşi funcții în care urmează a fi transferat, chiar dacă aceste funcții nu există în unitate sau nu sunt vacante .

În acesta ordine de idei, Colegiul consideră că apelantul/pârâtul ***** prin prezentarea probelor pertinente și admisibile a dovedit executarea tuturor obligațiilor sale ce decurg din raporturile de muncă cu intimata, legalitatea concedierii intimatei nu poate fi contestată. De asemenea, reclamanta/intimata a primit toate plățile şi indemnizațiile achitate de către *****, inclusiv indemnizația de eliberare din serviciu, primită ca compensație pentru eliberarea din funcție în legătură cu reducerea funcției sale din statele de personal.

Prin urmare, raționamentele indicate în acțiunea reclamantei nu are la bază probe pertinente şi, care contrar prevederilor art. 166 alin. (2) lit. d) din Codul de Procedură Civilă, nu conțin esența încălcării sau a pericolului de încălcare a drepturilor, libertăților sau intereselor legitime a reclamantului în raport cu pretenția privind anularea ordinul I.P. „Palatul Republicii nr.7-c din 11.03.2024 „privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal și astfel, nu pot fi reținute la soluționarea pricinii.

În astfel de circumstanțe, Colegiul consideră că concluzia respectivă a instanței de fond este pripită şi lipsită de temei faptic şi juridic, deoarece nu rezultă din analiza materialelor cauzei.

Astfel, Colegiul consideră că toate constatările instanței de fond, ce au stat la baza anulării ordinului nr.7-c din data de 11.03.2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal ca fiind ilegal, sunt nefondate.

În asemenea circumstanțe, Colegiul constată lipsa temeiurilor de anulare a ordinului nr. ordinului nr.7-c din data de 11.03.2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal conform art.86 alin.(1) lit.c) Codul muncii.

Subsecvent, în condițiile în care ordinul nr.7-c din data de 11.03.2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal a lui Avxentieva Elena a fost emis de către ***** cu respectarea prevederilor Codului muncii, cerințele subsecvente a reclamantei cu privire la restabilire în funcția deținută anterior și încasarea salariului pentru perioada absenței forțate la serviciu, precum și a prejudiciului moral sunt la fel neîntemeiate, or cerințele subsecvente poată soartă cerințelor de bază.

În concluzie, Colegiul consideră că instanța de fond la emiterea hotărârii din 28 mai 2024 nu a apreciat obiectiv şi în detaliu toate circumstanțele cauzei, constatare ce denotă necesitatea casării hotărârii emise cu respingerea ca fiind neîntemeiată a acțiunii reclamantei.

Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenţiei (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din

21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

În consecință, Colegiul concluzionează că pretențiile reclamantei privind anularea ordinul nr. 7-C din 11 martie 2024 privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal, restabilirea în funcția deținută anterior și încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, încasarea prejudiciului moral, sunt absolut neîntemeiate și poartă un caracter declarativ, fără a dispune de careva suport probatoriu și legal.

Reieșind din cele expuse mai sus, având în vedere că hotărârea primei instanțe este neîntemeiată, argumentele apelantului ***** sunt întemeiate, Colegiul ajunge la concluzia de admite apelul ***** și a casa hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea a unei noi hotărâri de respinge integrală a acțiuni reclamantei Avxentieva Elena, ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.c),390 Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de *****.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 mai 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Avxentieva Elena împotriva ***** privind anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului restant, compensarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată și se pronunță o hotărâre nouă potrivit căreia:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Avxentieva Elena împotriva ***** privind anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului restant, compensarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Olga Cojocaru

Natalia Mămăligă

Dosarul:nr. 2a-2472/24 Judecătorul: Iraida Secrieru-Coșleț
2-24039985-02-2a-20062024

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

31 octombrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru și Natalia Mămăligă

Grefier Irina Pîntea

examinând în ședință publică apelul declarat de ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 mai 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Avxentieva Elena împotriva ***** privind anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului restant, compensarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.c),390 Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de *****.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 mai 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Avxentieva Elena împotriva ***** privind anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului restant, compensarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată și se pronunță o hotărâre nouă potrivit căreia:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Avxentieva Elena împotriva ***** privind anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului restant, compensarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Olga Cojocaru

Natalia Mămăligă